

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Abonamente	MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ	Publicații
Parohii cl. I 600 Lei	EPISCOPIA CARANSEBEȘULUI CONT C. E. U. Nr. 89876	Concurs protopopiate 1000 Lei
" cl. II 500 Lei		" parohii cl. I 700 Lei
" cl. III 400 Lei		" " " II 600 Lei
Sub clasă 300 Lei		" " " III 500 Lei
Particulări 300 Lei		Diferite publicații em. □ 10 Lei

Din Pastorală I. P. S. Patriarh Justinian cu prilejul Anului Nou

I. P. S. Patriarh Justinian, la Tedeum-ul dela Sf. Patriarhie, a citit următoarea Pastorală adresată cu prilejul Anului Nou:

În prag de an nou, pe treapta care leagă cele împlinite de cele ce vor trebui să se împlinească, Biserica are datoria să-și arunce privirile înainte, să-și fixeze drumul pe care va merge și să-și cunoască lucrurile pe care este chemată să le săvârșească.

În prag de an nou, drept-credincioșii așteaptă din partea Bisericii îndrumare și sprijin sufleteș și permanentă slujire a idealurilor sale, iar clerul ortodox, dornic să-și împlinească fără preget misiunea, așteaptă ajutorul ierarhiei superioare pe drumul cel drept și să-l ferească de rățacirile trecutului, ca să lumineze mulțimile cu lumina dreptății și adevărului veșnic.

Biserica este chemată de vremuri să aducă în viața poporului duhul păcii, al înfrățirii, al dreptății sociale și al jertfelniciei pentru înălțarea patriei, pentru întărirea solidarității tuturor popoarelor pașnice și iubitoare de libertate în lume.

În continuare, după ce a arătat rostul Bisericii și al slujitorilor altarului, I. P. S. Patriarh Justinian a spus:

Anul, al cărui crug s'a încheiat, a fost plin de roadele cele mai alese pentru Biserica noastră drept-slăvitoare.

Legea de căpătâiu a Statului nostru — Constituția — a înseris drepte rândueli și garanții pentru libertatea religioasă.

Conducătorii Republicii noastre, gășind dreptă cererea Bisericii noastre, au legiuit anularea Concordatului impus Țării noastre de fosta monarhie, instrument al episcopului Romei — ce-și mai zice și Papă.

Am trăit apoi marea bucurie a revenirii fraților noștri greco-catolici la sânul Bisericii Mame, împlinindu-se astfel idealul nădăduit de moșii și strămoșii noștri două veacuri și jumătate.

Pentru poporul nostru dreptcredincios multe au fost bucuriile aduse prin legiuirile care au stabilit mai multă dreptate socială.

În pragul anului nou — Cărmuitorii Țării noastre au legiuit planul de gospodărie pe un an întreg, prin legea planificării și noul buget. La împlinirea lui, este chemat tot poporul — și deci și Biserica prin clerul ei.

Cine fuge de această muncă gigantică, de această datorie sfântă, nu poate fi un apostol al lui Hristos. Strigătul poporului nostru după o viață nouă, mai dreaptă și mai bună, a fost multă vreme strigătul celui căzut între tâlhari, după Samarineanul izbăvitor. Lăsat pradă tuturor rățacirilor și suferințelor, poporul român a strigat și cerut pace, înfrățire și dragoste între popoare. Biserica trebuie să răspundă acestei strigări și să fie prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății și libertății, spre care a nădăduit și veșnic nădăjduște sufletul omenesc. Biserica ortodoxă-română luptă pentru pace alături de cei ce luptă și ei pentru pace.

Dar nu poate fi pace și înfrățire într-o lume cu oameni robți, exploatați și ținuți în întunec.

Noul plan de gospodărie al Patriei Noastre va aduce un spor de bună stare.

Planul economic pe anul 1949, votat de Marea Adunare Națională și susținut cu entuziasm de muncitorii de toate categoriile, mobilizează după socoteli cu grije întoc-

mite de fiii învățați ai Patriei, toate energiile și resursele țării, dându-i acesteia posibilitate să progreseze și să prospere.

El va mări producția, va ridica nivelul de viață a tuturor celor ce muncesc cu brațele și cu mintea, dela orașe și dela sate, va întări Republica noastră populară și-i va asigura independența și suveranitatea.

În încheiere I. P. S. Patriarh Justinian a spus: „Slujind omenirea, ajutând noroadele în lupta lor pentru pace și libertate, Biserica va putea — sub ocrotirea Harului Celui Atotputernic — să contribuie la zidirea

unei lumi mai bune în țara noastră, care să fie cu adevărat demnă de creatorul ei.

Pe drumul acesta se îndreaptă din primele zile ale noului an, Biserica Ortodoxă Română și slujitorii ei — pe singurul drum adevărat deschis înaintea noastră.

Îndrept urări de sănătate și fericire iubitelui nostru cler și popor cu prilejul Anului Nou rugând pe Dumnezeu să reverse harul său peste omenirea nouă ce-și caută așezarea pe temelia dreptății sociale și a dragostei creștine“.

(Din Universul 5 I. 1949)

Din Pastorală de Crăciun a I. P. Sf. Sale Mitropolitului NICOLAE al Ardealului

Dar noi de astădată, iubiții mei, avem mulțumirea să întâmpinăm pe Domnul cu un adaus de podoabă la cele cu cari l-am întâmpinat în toți anii trecuți. E podoaba înfrățirii noastre a tuturor Românilor din Ardeal sub oblăduirea sfintei Biserici ortodoxe strămoșești, mireasa adevărată a lui Hristos Domnul. Mare bucurie îi facem cu aceasta Domnului și Mântuitorului nostru. Căci El pentru aceasta a venit în lume, ca să adune pe toți fiii Tatălui Său la un loc, *ca toți să fim una* în dragoste, precum El și Tatăl una sunt. Și mare i-a fost durerea când cei pe care i-a adunat prin jertfa Sa într'un trup, în trupul Său cel tainic, care e Biserica Sa, s'au desbinat între ei în multe credințe, ca și când s'ar fi împărțit Hristos. Și durerea i-a fost și mai mare când a văzut că nu numai neam de neam s'a despărțit, dar și în sânul aceluiaș neam s'au ivit desbinări, de nu l-se mai închină toți în aceleași biserici, de nu se mai împărtășesc toți din acelaș potir cu sângele Său.

Cât de îndurerat era bunul nostru Mântuitor când venind și la noi Români la sărbătorile Crăciunului, aici în Ardeal, nu ne găsea la un loc ci pe unii din frații noștri îi găsea despărțiți de noi, ascultând nu de sfânta noastră Maică cea bună, care e Biserica lui Hristos, ci de scaunul papal, care e în afară de sufletul neamului nostru. Acum ei sunt cu noi, acum suntem cu toții la un loc, în aceleași sfinte locașuri, cu aceiași preoți, cari săvârșesc sfânta liturghie înconjurați de tot poporul româ-

nesc în fiecare sat.

Acum s'a împlinit în poporul nostru rugăciunea pe care mereu o făcea Domnul pentru lume: „*ca toți să fie una*“.

De acum putem împlini cu fapta îndemnul ce ni-l dăm mereu la Sf. Liturghie: „*să ne iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim*“.

Să ne îmbrățișăm, iubiții mei fii sufletești, cu toată dragostea unii pe alții. Uitată să fie desbinarea ce-a fost până acum între frați. Căci nu din vina noastră a Românilor a fost acea desbinare. Ci o parte din frații noștri au fost amăgiți, fără ca ei să știe, de dușmanii poporului nostru ca să se despartă de Biserica lor, acum 250 de ani. Mai bine zis ei nici nu știau că țin de altă Biserică, pentru că cei cari îi țineau legați de interese străine lor nici nu îndrăsneau să-i îndemne să îmbrățișeze alte credințe decât cele ale legii strămoșești. N'au îndrăsnit să îndemne poporul să primească sfânta cuminecătură cu pâne nedospită, nici să creadă în purgator, nici să spună Credeul altfel decât în toate bisericile românești. Dacă i-ai întreba pe Români cari țineau la Blaj de aceste lucruri, s'ar mira ca de ceva ce n'au auzit niciodată. Iar cu papa dela Roma sufletul lor n'aveau legături și n'a simțit niciodată că ar avea vreo însemnătate în mântuirea lor sau în legătura lor cu Domnul Hristos, cum a simțit că are orice preot sau episcop al Bisericii răsăritene.

(Din Telegraful Român)

SFINȚII TREI IERARHI

Biserica creștină este unanimă în a recunoaște pre sf. Vasile cel Mare, pe sf. Grigorie Teologul și pe Ioan Gură de Aur ca sfinți Părinți și mari dascăli ai lumii creștine. Ei se numesc Sf. Părinți pentru că s'au distins prin activitate literară învățând lumea nu numai prin cuvânt, ci și prin scrieri. Autoritatea Sf. Părinți se ridică pe importanța lor ca martori ai tradiției moștenită dela Sf. apostoli. Scrierile lor sunt monumente însemnate în cari ni s'a păstrat tradiția bisericească.

Dar ei sunt și neîntrecuți învățători ai credinței ortodoxe în scris și prin graiu viu contra ereticilor din vremea lor.

Dacă în primele trei veacuri creștinismul s'a luptat mai mult cu dușmanii externi, deci vizibili tuturor, în epoca dela Constantin cel Mare încoaci Biserica a avut de lucru cu dușmani mult mai primejdioși, eșii chiar din sânul Bisericii: cu ereticii și schismaticii cari amenințau însăși existența Bisericii ortodoxe. Primejdia lor rezida în faptul că nu puteau fi descoperiți de oricine și erau susținuți și de unii împărați.

La vremuri așa grele însă Providența a dat Bisericii personalități de seamă, cari cu mintea și viața lor au rezistat șiroaelor de curente potrivnice. Așa avem pe Sf. Antanasie cel Mare, supranumit biciul arienilor sau pe sfinții trei Ierarhi amintiți și încă pe mulți alții.

Sf. Vasile, arhiepiscopul Cezareii Capadociei este o personalitate care îmbina în sine, în chip egal, atât aspectul contemplativ al sfințeniei cât și aspectul practic. Arhiereu ideal era cu deosebire dibaci în arta cea grea de a cunoaște oamenii și de a-i conduce. Sf. Vasile purta într'un corp suferind un suflet de o energie extraordinară. El nu căuta lupta, dar când aceasta se impunea o susținea cu liniște și vigoare. E cunoscută atitudinea demnă care a avut-o Sf. Vasile cu guvernatorul Cezareii Modest, era arian, El nu se târguește asupra adevărului dumnezeesc, îl crede de mai mare valoare decât viața proprie.

Sf. Vasile a apărut în scris și dumnezeirea Sf. Duh contra pneumatohilor susținând ca trebuie să dăm aceeași slavă și Fiului și Sf. Duh pe care o dăm Tatălui întrucât Fiului și Sf. Duh sunt o singură natură cu Tatăl.

Un alt capadocian, care a înălțat stindardul ortodoxiei în secolul al IV-lea a fost Sf. Grigorie de Nazians, prietenul Sf. Vasile. Fire profund meditativă, poetică, își închină sentimentele și gândirea profundă lui Dumnezeu, apărând Biserica și credința ortodoxă.

El a fost unul din cei mai renumiți susținători a dogmei Sf. Treimi și a întrupării Fiului lui Dumnezeu în lume. Prin o iscusită pătrundere în taina Sf. Treimi a stabilit originea și raportul sf. Duh față de Tatăl și Fiul prin ce și-a câștigat titlul de teolog. Tot așa de cercetător subtil s'a arătat el și în definirea și expunerea dogmei hristologice accentuând necesitatea prezenței rațiunii umane a Domnului Iisus Hristos împotriva lui Apolinarie.

Ortodoxii din Constantinopol l-au chemat în a. 379 să le fie conducător. Timp de doi ani a predicat despre credința într'un Dumnezeu preamărit în Treime, consolidând aci ortodoxia.

Acestor doi capadocieni, li-se înșirue al treilea vestit dascăl al lumii creștine, Sf. Ioan Gură de Aur. Și cei doi Sf. Părinți amintiți mai sus au fost oratori distinși, dar Sf. Ioan a fost cel mai mare orator al tuturor timpurilor. E născut prin omiliile sale cari sunt explicări asupra textului biblic cu aplicări la viața practică tratând frumos învățăturile moralei creștine. Vorbea cald, cursiv, se inspira dela auditorii sau dela împrejurări. Temperament dinamic, activ, gata să moară ori când pentru adevăr, dreptate și curățirea moravurilor pe cari e chemat să le apere.

Credința și viața lor le erau socotite ca unul și acelaș lucru, înseparabil și indivizibil. Intre vorbele și faptele lor era armonie deplină căutând să aplice în viața zilnică învățăturile religiei creștine. Cu toții au dus o viață sfântă, curată.

Cu dragoste părintească s'au îngrijit de trebuințele trupești și sufletești ale păstorilor. S'au remarcat prin fapte de caritate și milă creștină față de săraci, văduve orfani, bătrâni și bolnavi.

Așa Sf. Vasile, fiind foamete mare în anul 368 și-a vândut averea ce o primise ca moștenire dela mamă-sa și se strădui să mângăie cu fapta pe cei nenorociți, iar ca episcop tot Sf. Vasile întemeie în apro-

piere de Cezarea o adevărată cetate de binefacere, Vasiliada prima în felul ei în care găseau ajutor și îngrijire bolnavii, săracii, bătrânii și străinii.

În nenumărate predici au accentuat necesitatea milosteniei și a binefacerii pe cari le preferau înaintea tuturor virtuților, întrucât milostenia izvorește din dragostea față de Dumnezeu și aproapele, iar fără dragoste toate virtuțile nu au nici o valoare. O recomandau ca mijloc de asemănare cu Dumnezeu, ca mijloc de mântuire a sufletului, ea ne deschide poarta cerului. „Este o mirare, scrie Sf. Ioan Gură de Aur, când vedem ce termeni întrebuițează Sf. Scriptură pentru a arăta puterea milosteniei spre iertarea păcatelor. Fericit, zice prorocul cel ce se uită spre sărac; fericit în viață, pe care Dumnezeu îi o va da dulce, mai fericit la moarte, fiindcă în ziua cea rea îl va izbăvi pe el Domnul, mai fericit încă în veci, fiindcă Dumnezeu îl va răsplăti și nu-l va da în mâinile vrăjmașilor lui¹⁾. Bogaților, citiți pe Sf. Luca spre a vă decide să faceți milostenie. „Faceți milostenie cu cele ce vă prisosesc, și atunci toate ale voastre vor fi curate“²⁾

Sf. Vasile predicând în contra zgârciți-

lor, zice: Ce aștepti? flămânda moare de foame, cel gol îngheață de frig, celui ce i-se cere să-și plătească datoria, este deja legat în lanțuri, și tu amâni milostenia până mâine. Dar au nu este porunca foarte clară? Ascultă pe Solomon: să nu zici întoarceți mâne și-ți voi da. Se vede că nu ști ce-ți poate aduce ziua de mâine;³⁾ iar Sf. Grigore de Nazians spune să facem milostenie cu lucrul nostru și nu al altora câștigat pe nedrept: „Dacă dai, dă din al tău, și nu hrăni, nici nu îmbrăca pe sărac, din ceace nu este al tău“⁴⁾

Toți sfinții au iubit sărăcia și pe săraci în cari vedeau reprezentat pe Domnul nostru Iisus Hristos. Deaceia servirea săracului o considerau ca serviciu prestat lui Hristos însuși.

Exemplul faptei și al vieții lor curate să ne fie și nouă îmbold pentru cunoașterea și aprecierea ortodoxiei în care și-au mistuit viața, și mai ales întărire în ispitele acestei vieți.

Z. M.

1) Ps. XL.

2) Lc. II, 41.

3) Sf. Vasile omilie VI în contra sgârciților.

4) Grigorie de Nazians Carm. 428.

Biserica și Reforma Învățământului

Două sunt aspectele generale care trebuiesc luate în considerare în legătură cu noua reformă a învățământului:

În primul rând, prin noua reformă a învățământului de toate gradele, școala a trecut și ea în patrimoniul poporului. Astfel școala își deschide larg porțile și devine accesibilă marilor mase, rezervor nesecat de energii creatoare și talente viguroase. Odată consolidată și acomodată noilor reforme de organizare socială, reforma școlară va avea incalculabile urmări pentru ridicarea nivelului cultural în toate domeniile.

Sub cel de al doilea aspect — și aici vom insista mai mult — prin separarea învățământului laic de cel religios, aceasta va reveni la forma sa firească de altă dată, la catehizarea în biserică și de către biserică, la acea metodă dinamică și activă care a creat epoca de aur ai marilor dascăli din primele veacuri creștine.

Învățământul religios nu va mai fi un învățământ teoretic, formal predat după metodele unui obiect de studiu oarecare, cu note în catalog și pedepse, și nici o simplă acumulare de cunoștințe, ci convingere, căduță și putere creatoare de caractere și de voinți hotărâte. Și aceasta-i cu totul altceva. Căci, îndeșnitiv, când spunem despre cineva că este un om nu ne gândim atât la cunoștințele sau inteligența lui ci la caracterul pe care-l are.

Ca formă de predare a învățământului religios, catehizarea este tot atât de aproape de sufletul poporului ca și cultul divin din care s'a dezvoltat după cum arată strânsa legătură dintre cuvintele: cult și cultură. Nu este doar o întâmplare faptul că școala s'a născut și dezvoltat în tinda bisericii. Aici a învățat el iubirea și dreptatea, bunăcuviința și respectul față de legi, omenia și bunul simț cari i-au făurit un admirabil echilbru sufletesc. Unde putea găsi, de altfel, poporul de toate vârstele

un material didactic mai bogat și mai intuitiv decât în biserică? Frumusețea serviciului divin cu mișcări și gesturi de o adâncă semnificație, poezia cântărilor bisericești care strecoară în inimi odată cu dulceața melodiei și comoara de învățături religio-morale, chipurile de sfinți, martiri și cuvioși cari sunt de față ca o trăire în prezent a marilor virtuți creștine. Nu se poate un mediu mai prielnic și un material mai prețios care este pus în mâna preotului pentru a modela inimi, a trezi sentimente, a înmuguri virtuți în sufl tele tinere, a spori și încuraja trăirea lor la cei adulți, a abate din calea răului pe cei rătăciți. Mai presus de toate însă și ca centru din care radiază toată căldura, convingerea și focul sacru al catehizației rămâne Biblia.

Scriitorul Charles Henry Robinson ne istorisește următorul fapt din viața marilor misionari: „Vechii misionari moravi au lucrat ani de zile în Groenlanda ca să învețe pe ascultătorii lor principiile dreptății și iubirii apro-pelui, dar fără rezultat. Când însă li s'a citit din evanghelii povestirea despre moartea lui Iisus, unul din ei a

strigat; „Pentru ce nu ne-ai spus-o mai înainte? Mai spune-o odată“. Repetirea ei a fost iute urmată de convertirea multora dintre ascultătorii lor.

Aceasta dovedeste că înaintea nici unei figuri din istoria omenirii, sufl tu simplu nu simte un respect mai adânc ca înaintea capului plin de sânge și răni și nicio învățatură nu face o mai adâncă impresie decât cea rostită din înălțimea unei cruci.

Cum va fi mama care a învățat în această școală, cum își va iubi și crește ea copiii, ne-o spun lămurit marile figuri de mame creștine prin ceea ce au fost copiii lor în viața socială ca scriitori, oameni de știință, sfinți, eroi sau simpli cetățeni.

Bisericii i s'au rezervat însă și un număr de institute de grad universitar pentru pregătirea clerului; seminarii monahale și școli pentru cântăreți ceea ce face dovada unei deosebite sollicitudini din partea guvernului. Preoțimea noastră poate pași deci cu tot optimismul la realizarea apostolatului ei în slujba și pentru binele poporului.

L. B.

Biserica ortodoxă și pacea lumii

Orice creștin, cât de puțin inițiat în sf. Scriptură, n'a putut să nu rămână profund impresionat de prima revelație divină ce încorona nașterea Mântuitorului. Cine n'a reținut acea imagine bucolică a păstorilor din câmpul Betleemului, care țineau de strajă, noaptea, lângă turmele lor; pe care i-a învăluit lumina cea neînserată a divinității; cari au auzit glasul liniștitor al îngerului Domnului și cari au ascultat, cu frică mare dar și cu bucurie îndescriptibilă, imnul mulțimii oastei cerești, care laudă pe Dumnezeu, zicând: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire“. (Lc. 2, 14).

Asta a fost prima solie a păcii pe pământ.

Cu aceasta se pogoară Fiul lui Dumnezeu în lume; cu acest imn începe leatul creștinătății.

Al doilea mare apel al Dumnului pentru pace, este cuprins în Predica depe Munte, — sinteza cea mai desăvârșită a Evangheliei Sale, — chemare ce a făcut-o la maturitatea sa și cu care, am putea spune, își

începe misiunea divină.

„Fericiti sunt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema“ (Mt. 5, 9).

Cine a auzit o mai impresionantă chemare și mai copleșitoare caracterizare ca aceasta? Cei cari fac pace, sunt fiii lui Dumnezeu...

Și chemarea aceasta, de aproape două milenii este neîntrecută de graiul omănesc; luminează tot mai strălucitor în bezna lumii acesteia.

Dacă nașterea Domnului a adus cuvântul păcii și buneivoini între oameni; dacă El își începe opera de mântuire cu cei care fac pace în lume, — cu mult mai zguduitoare este cuvântarea lui în fața morții, pe care sa prevestit-o. Și aici vorbește ucenicilor Săi despre pace „Pace vă las vouă, pacea mea o dau vouă...“ (Io., 14, 27).

Pacea lui Iisus. Pace izvorată din dragoste față de Tatăl cel Cereșc și față de oameni. Pacea cuprinsă în imnul nemuritor al marelui Pavel din cap. 13 al ep. I. către Corinteni. Pacea care este una cu

dragostea de Dumnezeu și de om!

Ce altceva este Evanghelia lui Hristos decât: credință, dragoste și pace, — cari în sufletului unui creștin nici nu se pot diferenția?

Ai citit o gazeta, ai învățat butonul unui aparat de recepție radiofonică, ai ajuns în mijlocul unor prietini intimi, — pretutindeni, în orice loc și în orice timp, te întâlnești cu „Vrajba“, cel mai mare dușman al creștinătății. Întâlnești vrajba și ura. Vești de războaie, înarmări, organizații militare, crime.

Și, ce e mai sinistru, în acest cor lugubru răsună și glasul unei oarecare biserici. Biserica ce se numește a lui Hristos.

Cum? Acesta este Hristosul în care am crezut și pe care-l propovăduim?

Nu! Hristos nu e decât Domnul păcii!

Când nebunia aceasta satanică a cuprins lumea — adevărata Biserică vie, Biserica lui Hristos și-a rostit cuvântul său clar, limpede, precis, categoric. A fost glasul Bisericilor surori ortodoxe, adunate în consiliu anul trecut la Moscova, în lupta lor dreptcredincioasă, de a șterge lacrimile și a răpune nebunia lumească, chemând pe toți creștinii la propagarea păcii între popoare, pace al cărei imn dumnezeesc l-au cântat și îngerii din Betleem.

Chemarea n'a sunat în pustiu. Zeci și zeci de mii de oameni de suflet s'au alăturat chemării spiritualității ortodoxe, culminând în congresul intelectualilor dela Wroclav,

cari demască pe toți care propagă ura între oameni și care îndeamnă la dreptate și la pace pe popoarele lumii.

În graiul lor, este un accent divin.

Preotul, sub îndrumarea înaintestătorilor lui, ca slujitor al Domnului, nu poate merge pe alte căi, decât pe această potecă a dumnezeieștii chemări către dragoste și către pace.

Glasul preotului trebuie să răsună răspicat și fără frică, dela amvon, pentru această pace propovăduită de Domnul chiar cu totala sacrificare de interes personal. Interesul lui este Evanghelia Domnului.

Cei care nu propagă această pace a Domnului, fie preot, fie mirean au răspunsul binemeritat al apostolului: „Dintre noi au eșit, dar nu erau dintre noi, căci de-ar fi fost dintre noi ar fi rămas cu noi, ci ca să se arate că nu sunt toți dintre noi, de aceea au eșit“ (Io. 2, 19).

Preot și mirean, deopotrivă, luptă pentru roadele Duhului care sunt: „dragostea, bucuria, pacea...“ (Gal. 5. 22).

Indeosebi astăzi: Pacea!

Pentru această pace a lui Iisus — și împotriva planurilor de masacru în masă, trebuie să luptăm toți câți îl mărturisim pe Hristos,

Predica de pe Munte trebuie din nou să străbată până la marginile lumii. Predica dragostei, a păcii, a binevoirii între oameni.

R.

Sfântul Hippolyt: Predică la Sfânta Teofanie*)

(Trad. de Diaconul Nicolae)

1. Toate creaturile lui Dumnezeu și Mântuitorului nostru, cele pe cari le vede ochiul și pe cari le gândește sufletul, pe cari le cunoaște rațiunea, pe cari le picăe mâna, pe cari le înțelege (natura) omenescă, toate sunt frumoase și frumoase foarte. Căci ce (alt ceva are o) frumusețe mai variată decât boala cerului; (ce alt ceva este mai frumos) decât înfățișarea grădinilor pământului plin de flori? Ce este mai repede (în mișcare) decât mersul soarelui în cursa sa? Ce este mai plăcut ca lumina lunii sau a constelațiilor? Ce lucru mai de admirat este decât complicata armonie a astrelor? Ce este mai bogat în aducere de roade ca vânturile convenabile?

Ce oglindă mai pură (există) decât lumina zilei? Ce viețuitoare mai de preț decât omul? Așa dar toate cele create de Dumnezeu și Mântuitorul nostru sunt frumoase foarte. Ce este apoi mai necesar firii, ca apa? Căci apa toate le spală, le nutrește, le curăță și le udă. Apa susține pământul, apa produce rouă, înviează via, apa face să se coacă spicile de grâu, apa dă un gust plăcut strugurilor, moaie măslinea, apa îndulcește finicul, apa înroșește trandafirul și înflorește vioreaua, apa hrănește minunatul înveliș al crinului. Dar ce să mai lungim vorba? Nimic din cele ce să văd, nu poate subsă fără de apă. Apa este într'atât de necesară încât, pe când celelalte elemente își au locuința lor sub bolta cerului, apa singură

și-a primit (loc de sălășluire) și deasupra cerului. Despre aceasta este martor profetul însuși când strigă: „Lăudați pe Domnul ceruri ale cerurilor și ape cele mai presus de ceruri laudați numele Domnului“ (Ps. 148, 4, 5).

2. Dar nu numai din cele spuse se pot desprinde (stabili) nobilele atribute ale apei, ci și din toate (faptele) mai vrednice de respect, pentru că creatorul a toate, Hristos, sub această formă a coborât și ca un izvor s'a făcut cunoscut, ca un râu s'a revărsat și în Iordan s'a botezat. Căci desigur (tu creștine) ai auzit în ce fel venind Iisus spre Ioan, a fost botezat de către dânsul în Iordan. Minunat lucru! Într'un fel, infinitul, care e (râu ce veselește cetatea lui Dumnezeu) (Ps. 45, 4), în puțină apă se spală, izvorul cel necuprins carele dă viață tuturor oamenilor și cel care nu are sfârșit, a fost acoperit de ape sărace (puține) și trecătoare. Cel omniprezent și care nu este lipsit de nimic, care de îngeri este neînțeles și de oameni nevăzut, vine la botez după cum i-a fost voia. Acestea auzind, iubitele nu interpreta material (simplist, *φυσικῶς*) cele spuse, ci primindu-le dă-le un sens iconomic (*οικονομικῶς*). Deci apele în care a fost afundat au simțit acest pogorământ al lui Iisus, determinat de iubirea sa de oameni; „văzutu-l-au apela și s'au spăimântat“ (Ps. 77, 17) și era cât pe aci să iasă și să depășească țărmurile (scil. să inunde). De aceea profetul cu mult timp înainte având în vedere acestea, a întrebat grăind: „Ce ai mare de ai fugit, și tu Iordane ce te-ai întors înapoi?“ (Ps. 113, 5). Iar ele răspunzând au zis: Am văzut pe făcătorul a toate, în „chip de rob“ și necunoscând misterul iconomiei (scil. deșertării Logosului) am fost cuprinse de frică (Fil. 2, 7; Efes. 3, 9).

3. A um cunoscători fiind ai tainei întrupării, ne în hînă îndurării sale pentru că a venit să mântuiască lumea iar nu s'o judece. De aceea Ioan înaintemergătorul Domnului necunoscând (la început) acest mister, (dar mai apoi) înțelegând că este cu adevărat Domnul, striga zicând către cei ce veneau la dânsul să se boteze: „pui de năpă că“ (Mt. 3, 7; Lc. 3, 7). Ce mă priviți cu atâta insistență? „Nu sunt eu Hristos!“ (Io. 1, 20). Eu sunt slugă și nu (stăpânul) cu adevărat, om nu Dumnezeu. Născut, eu am deslegat nerodnicia mamei,

însă nu am lăsat neroditoare fecioria. Eu îmi am originea de jos, nu am coborât din cer. Am legat limba tatălui (scil. Zaharia), dar nu am dat harul dumnezeesc. Am fost recunoscut ca înainte mergător de către mama, dar n'am fost anunțat (vestit) de stea. Eu sunt simplu și cel mai mic. (dar) după mine vine cel care a fost înainte de mine (Mt. 2, 2; Io. 1, 30), după mine în timp, înainte de mine prin inaccesibila și negrăita lumină a divinității. „Vine cel mai puternic decât mine, căruia nu sunt vrednic să-i desleg cureaua încălțămintelor. El vă va boteza cu Duhul Sfânt și foc“ (Mt. 3, 11; Marcu 1, 8; Lc. 3, 16). Eu mă aflu sub stăpânire, el însă este independent. Eu sunt supus păcatului, el are puterea de a șterge păcatele. Eu predic doar parțial legea, el aduce lumina harului. Eu învăț ca un serv, el însă judecă ca stăpân. Eu am ca așternut pământul, el însă are cerul. Eu botez cu botezul pocăinței, el dăruiește harul înfierii. „El vă va boteza pe voi cu Duhul Sfânt și cu foc“ (Mt. 3, 11; Mc. 1, 8; Lc. 3, 16). Ce mă fixați așa cu privirea. „Nu sunt eu Hristos“ (Io. 1, 20).

4. Acestea grăind Ioan către mulțime și către poporul care înconjurându-l voia să vadă cu ochii trupești un spectacol minunat și, diavolul spăimântându-se de o astfel de mărturisire ca a lui Ioan, iată apare Domnul simplu, singur, gol, fără apărător (scil. gardă), având trupul omenesc drept îmbrăcăminte și ascunzându-și demnitatea dumnezească pentru ca s'o ferească de răutatea dracului.

Dar el a venit către Ioan nu numai ca Domn lipsit de orice escortă împărătească dar și ca om simplu și încărcat de datoria păcatelor și, și-a plecat capul spre a fi botezat de către Ioan. De aceea Ioan văzând o așa mare smerenie, fiind isbit de (un astfel de) lucru, începu a-l opri spunând, după cum mai'nainte ați auzit: „Eu am nevoie să fiu botezat de către tine, și tu vii la mine?“ (Mt. 3, 14) Ce faci o stăpâne? Nu învți drept. Una am vestit, alta săvârșești. Una a auzit diavolul și alta vede. Botează-mă cu focul dumnezeirii. Ce aștepti dela apă? Luminează-mă cu Duhul. Ce-ți prinzi mi tea cu o creatură? Botează-mă pe mine botezătorul, ca să cunosc măreția ta. Eu, stăpâne, botez cu botezul pocăinței; dar nu pot boteza pe cei ce vin la mine dacă nu-și mărturisesc păcatele lor. Voi ești

să te botez! Dar ce ai să mărturisești? Tu ești cel ce desfințează păcatele și voești să fi botezat cu botezul pocăinței? Dacă eu voiu îndrăzni să te botez, Iordanul nu va îndrăzni să se apropie de tine. „Eu am nevoie să fiu botezat de către tine, și tu vii la mine?” (Mt. 3, 14).

(Va urma)

* Traducerea este făcută după textul editat de Hans Achelis, Hippolyt's Kl. inere exegetische und homiletische Schriften, I. Bd., col. Die griechischen christlichen Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderte, Leipzig I. c. Hinrichs'sche Buchhandlung, 1897, pp. 275—263. Au fost luate în considerare și traduceri ale lui F. Turrianus din col. Les Pères de l'Eglise, traduits en français, ouvrage publié par M. de Genoude et dédié à Msgr, de Quellen, t. VIII, Paris, 1843, pp. 81—89 și Arhim. Teoctist Scriban, în Revista teologică, Iași, Art. II, Nr. 42, Duminică 6 Ianuarie 1881, pp. 335—336 — în ceea ce privește activitatea omiletică a st. Hippolyt, ne îngăduim a cita studiul nostru: „Opera predicatorală a sfântului Hippolyt, apărât în rev. Duh și Adevăr, Timișoara, An. VI, VII, Nr. 12 și 1—3, 1946, 1947.

Sărbătoarea înfrățirii sufletești dela Lugoj

Duminică 19 Decembrie, în zori de zi, clopotele fostei catedrale unite din piața Lugojului, vesteau credincioșilor acestui oraș cu vechi tradiții românești și ortodoxe, că Inaltul Pastor al Eparhiei noastre P. S. Sa *Episcopul Veniamin*, va poposi aici ca să pecetuiască reîntregirea sufl tească a Românilor din acest colț al Banatului.

Evenimentul comportă o deosebită semnificație căci pentru prima oră sub cupola acestei minunate biserici va răsună glas de Viădică ortodox.

La orele 10 dim., în porțile catedralei, un sobor numeros de preoți îmbrăcați în odăjdii și numeroși credincioși cari se adunau din toate părțile, așteptau pe P. S. Sa.

P. S. Sa Episcop Veniamin însoțit de Păr. cons. ref. Prot. Dr. I. Crețiu, este întâmpinat de acordurile imnului: Pre Stăpânul...

E un moment impresionant, credincioșii ortodocși și reveniți urmează pe Inaltul Pastor, sub aceeași cupolă a bisericii și înmănunchiați prin căldura iubirii frățești, îngenunchiază în fața altarului lui Hristos.

În câteva clipe biserica a devenit neîncăpătoare de mulțimea credincioșilor.

La Pricieasnă, Păr. adm. protopop *M. Jigoria*, în cuvinte alese arată deosebită importanță a clipei de față și bineventează pe P. S. Sa. Păr. I. Crețesin, în numele

clerului și poporului — revenit la sânul Bisericii ortodoxe, exprimă tot atașamentul față de Biserica Mamă și față de P. S. Sa.

Prea Sfinția Sa Păr. Episcop Veniamin vădit emoționat, răspunde, rostind o predică plină de dragoste și căldură părintească.

Luând ca text, cuvintele Psalmistului: „*Iată acum ce este bun sau ce este frumos fără numai a locui frații împreună*”. (Ps. 132.1) P. S. Sa brodează o adânc simțită predică.

„Am luat la cunoștință cu deosebită bucurie — spune P. S. Sa — cuvintele C. Tale prin care exprimați hotărârea întoarcerii la sânul cald al Bisericii ortodoxe. Mulțumesc lui Dumnezeu că ne-a ajutat să vedem înfăptuit acest vis al strămoșilor noștri. Poporul nostru s'a născut și crescut la umbra altarului Bisericii strămoșești. Această credință a dat putere poporului român ca să înfrângă toate greutățile veacurilor.

Chiar și după desbinarea dela 1700, sufletul poporului a rămas același. Românii uniți n'au ținut seama niciodată de cele patru puncte, pe care căuta să le strecoare papistașii. Uniații nu s'au simțit atrași de papa. Poporul apărținător Bisericii unite a trăit totdeauna în aceeași traieție de viață religioasă în care au trăit și înaintașii săi până la desbinarea dela 1700.

Prea Sf. Sa, face un părintesc apel tuturor sufletelor cari mai stau la îndoială și îi îndeamnă să se reîntoarcă la sânul Bisericii străbune, unde vor fi primiți cu dragostea cea mai duiosă.

Înceind înaripată cuvântare, P. S. Sa citește apoi deslegarea de afurisenie a tuturor fiilor apărținători Bisericii unite.

În decursul Sf. Liturghii, P. S. Sa a hirotonit întru presbiter pe diaconul I. Clavel și întru diacon pe abs. în teologie I. Rusmir.

Răspunsurile liturgice au fost susținute cu neîntrecută măiestrie de corul catedral „Ion Vidu”.

La sfârșitul Sf. Liturghii P. S. Sa a împărțit credincioșilor, cruciulițe și iconițe.

Credincioșii lugojeni au trăit câteva clipe de adâncă emoție; pe fețele tuturor se putea citi bucuria inimilor cari se revăd iarăși una în credință și dragostea aceleiași legi strămoșești.

Comemorarea lui V. I. Lenin

La 21 Ianuarie 1949, s'au împlinit 25 de ani dela moartea lui Vladimir Ilici Lenin. Despre doctrina și înfăptuirile acestui mare dispărut s'au scris biblioteci întregi. E deajuns să amintim că, dela început numai cu o mână de oameni, luptând în cele mai grele împrejurări cu țarismul anchilozat în sisteme sociale anacronice, în care muncitorul se bucura de tratamentul unui rob, a reușit în cel mai scurt timp să se grupeze în jurul lui muncitorimea din toată lumea. Răsturnarea radicală pe care o provoacă în interesul muncitorilor din lumea întreagă, a și reușit numai în acest pătrar de veac să croiască o viață mai bună pentru cei ce muncesc.

Comemorarea acestui uriaș care-și profilează personalitatea peste factorii muncii din lumea întreagă, ne este un prilej să ne reînnoim nădejdiile în marile lui țeluri, la a căror înfăptuire lucrează fără preget Iosif Visarionovici Stalin.

Această zi a fost comemorată de poporul din țara noastră și din toată lumea, cu mult entuziasm, prin conferințe, festivaluri, concerte etc.

INFORMAȚII

Marea Adunare Națională în ședința sa de Vineri, 14 Ianuarie a. c., a votat legea asupra Sfatului Popular. Prin aceasta lege masa oamenilor muncii sunt chemați să participe efectiv la toate treburile administrative locale din comune, plăși și județe.

Membrii ei se numesc deputați, se aleg pe 4 ani și sunt răspunzători de activitatea lor în fața poporului, căruia îi fac dări de seamă.

Întreg Sfatul sau membrii săi pot fi revocați prin voința alegătorilor. Tot atunci s'a votat proiectul de lege pentru sancționarea pedepsei cu moartea a celor ce primejduesc securitatea Statului și propășirea economiei naționale.

Incepând cu 1 Ianuarie 1949, cererile se timbrează cu 20 Lei, certificatul cu 50 Lei, iar apelurile cu 100 Lei.

Volumele „Publicațiuni interzise“ care cuprind toate cărțile epurate se pot comanda la Ministerul Artelor și Informațiilor. Administrația publicațiilor, București, Str. Brezoianu 27, Prețul 280 Lei.

Legea pentru înființarea miliției. Mon. Oficial Nr. 19 din 23 Ianuarie a. c., publică legea pentru înființarea miliției în locul poliției și jandarmeriei, care se desființează.

Bugetul R. P. R. pe 1949 este de 182 miliarde Lei. Se prevede o economie de 8 miliarde prin simplificarea administrației de stat și ridicarea standardului de viață al funcționarilor și muncitorilor.

Reforma Asigurărilor Sociale, prin noua lege votată de Marea Adunare Națională a R. P. R., ce cuprinde pe toți salariații publici și particulari, inclusiv cei agricoli. Conducerea lor cade în sarcina sindicatelor. Cotizațiile se vor plăti de întreprinderi (de stat și de patron). Asigurații au dreptul la ajutoare de boală, maternitate și deces, pensii și trimitere la odihnă. Regimul de pensionare se unifică. Pensiile sunt de trei feluri: de invaliditate, de bătrânețe (60 ani cu 25 ani serviciu pentru bărbați, 55 ani cu 20 ani serviciu pentru femei) și pentru urmași. Actualele pensii vor fi recalculate. Până atunci se vor plăti avansuri. Pensionarii cari sunt în câmpul muncii pot primi pensia întreagă, indiferent de cvantumul salariului.

Facultatea de Teologie din București nu-și deschide cursurile anul acesta. Studenții se vor înscrie în limita posibilităților și cu aprobarea Episcopilor cărora aparțin la Facultățile de Teologie din Sibiu și Cluj, care și-au început cursurile a 10 Ianuarie a. c.

Deces. Arhim. mitofor Dr. Iuliu Scriban fost profesor de morală la Facultatea de Teologie din București a adormit în Domnul la 6 Ianuarie a. c., Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii Sai.

Tratat de asistență economică mutuală între Statele de democrații populare: Bulgaria, România, Cehoslovacia, Polonia și Ungaria pe deoparte și U. R. S. S. au fost încheiate zilele acestea care deschide noi perspective de dezvoltare pe tarâmul economic prin ajutorul reciproc și schimbul de mărfuri dintre aceste state.

(Scânteia Nr. 1334).

O delegație guvernamentală polonă în Capitală în zilele de 24, 25 și 26 Ianuarie a. c., a avut loc în capitală încheierea tratatului de „Prietenie Colaborare și Asistență Mutuală între Statul Român și cel Polon“.

Cu această ocazie s'au rostit de către prim-miniștrii acestor Țări importante discursuri și s'a cimentat și mai mult legăturile dintre aceste state vecine.

(Scânteia Nr. 1335).

Cardinalul Iosif Mindszenty, arhiepiscop de Esztergom din Ungaria a fost arestat, împreună cu alți preoți rom, cat. pentru activitatea sa contra Republicii Ungare, pentru spionaj și trafic fraudulos de valute.

PARTEA OFICIALĂ

CIRCULARĂ

Nr. 218 E. 1949.

Către toate oficiile protopopești și parohiale.
Arhivele Statului — Direcțiunea Regională Timișoara, cu adresa Nr. 20 din 13 Ianuarie a. c. ne comunică următoarele:

Referitor la inventarierea bunurilor publice, conform instrucțiunilor Nr. 27.400/1948, avem onoarea a vă comunica următoarele, rugându-vă să le nevoiți a le aduce la cunoștință și organelor în subordine.

La materialul arhivistic inventariat se vor lua ca bază inventarele pe categorii și anume:

1) Documente, planuri, suturi, evaluate la 1.000 Lei bucata, indiferent de material (pergament sau hârtie);

2. Manuscrisele 2.000 Lei;

3. Dosarul 100 Lei bucata;

4. Registrele și condicile 500 Lei bucata

Materialul arhivistic neinventariat se va trece pe pachete sau lazi. Socotind, că într'un pachet ar fi ca 10 dosare, va fi evaluat pachetul la 1.000 Lei, iar laza la 10.000 Lei ca 10 pachete.

În caz că nu există inventar, se va proceda la inventare sumare (pe lazi, pachete), pentru a ști numărul ce figurează în formular, evaluarea făcându-se după dispozițiile de mai sus.

Ceea ce se comunică spre știre și conformare Caransebeș, la 18 Ianuarie 1949.

Consiliul eparhial

AVIZ

Nr. 373 C. 1949.

În vederea deschiderii cursurilor la Școala eparhială de cântăreți, înv. tam din nou pe P. C. Protopopi și Cuc. Preoți ca să îndemne elevii buni să se înscrie la această școală.

Condițiile de primire și durata studiilor sunt specificate în comunicatul Nr. 4200 B 1948, publicat în Foaia Diecezană Nr. 49—50.

Începerea cursurilor se va anunța la timpul său.

Consiliul eparhial

CONCURSE

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 3598 B. ex 1948 se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Foaia Diecezană, pentru ocuparea postului de paroh, la parohia I din **Pojejena de Jos**, de clasa III, protopresbiteratul Bisericii-albe, devenită vacantă, prin pensionarea preotului Vasile Blaj.

BENEFICII:

1. Sesiunea parohială: 17 jug. arabil și 3 jug. fânețe.

2. Casă parohială cu dependințe.

3. Dela parohie, 400 Lei anual.

4. Venitele stolare uzitate.

INDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorințele precești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza, fără nici o alta remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de înai sus, cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificația recerută pentru parohii de clasa III-a, precum și binecuvântarea Prea Sfinției Sale Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile adresate Consiliului parohial din Pojejena de jos, prin Prea Onor. Oficiu protopresbiterat al Bisericii-albe, în Vrani.

Reflectanții se vor prezenta pe lângă prealabila încuviințare a Prea Onor. Oficiu protopresbiterat, spre a și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nici decum în ziua alegerii.

Pojejena de jos, din ședința Consiliului parohial ținută la 28 Noemvrie 1948.

Președinte:

Pr. Vasile Blaj

adm. parohial

Nr. 582/1948

În conțelegere cu Oficiul protopresbiterat.

Pr. Traian Constantin

adm. protopopesc

1—2

În baza ord. Nr. 3488 B. 1948 al Veneratului Consiliu Eparhial se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Foaia Diecezană, pentru postul de preot la parohia de clasa III din comuna **Surducul-Mic**, protopopiatul Faget, devenită vacantă prin plecarea preotului Porfir Crișciu în parohia Deta din Mitropolia Banatului.

I. BENEFICII:

1. Sesiunea parohială în extindere de 32 jug. arabil 16 jug, 10 fânaț și 6 pădure.

2. Stola uzitată.

3. Casa parohială și supraedificatele necesare.

II. INDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele precești și pastorale, a predica regulat în Sf. Biserică și a catehiza fără nici o remunerație.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificația recerută pentru parohii de clasa III-a precum și binecuvântarea Prea Sfințitului Episcop Diecezan, să-și înainteze cererile, adresate Consiliului parohial ort-rom. din Surducul-Mic, prin Prea On. Oficiu protopopesc al Fagetului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. Oficiu protopopesc în vreo Duminică sau sărbătoare în Sf. Biserică, spre a și arăta dexteritatea în oratorie, cântare și tipic, însă nici decum în ziua alegerii.

Președinte:

Pr. N. Sârbu

ad. parohial

Nr. 386/1948.

În conțelegere cu oficiul protopresbiterat al Fagetului.

Secretar:

Gh. Faur

Ioan Muntean
protopop

1—2